

नेपालमा मार्क्सवाद र संशोधनवादका बीच संघर्षबारे सक्षिप्त अवलोकन

● मोहन देय 'किरण' ●

मार्क्सवाद विश्वसर्वाहा वर्गको क्रान्ति र मुक्तिको विजान हो। संशोधनवादले मार्क्सवादको तोडुमोड र भ्रष्टीकरण गर्दछ। मार्क्सवादको विकासप्रति संशोधनवाद पनि विकसित हुँदै आएको छ। आज एकातिर मार्क्सवादको मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादिमार्किस्म भएको छ भने अर्कोतर संशोधनवादको शास्त्रीय, आधिकारिक तथा नवसंशोधनवाद हुँदै नवप्रतिक्रियावादमा पतन हुन पुगेको छ। यो अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनका साथै नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनका सन्दर्भमा पनि सत्य हो।

हामीले नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा मार्क्सवाद र संशोधनवादका बीच चल्दै आएको संघर्षलाई द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणका आधारमा अध्ययन गर्दै पर्दछ। विपरीतहरूको एकता र संघर्षको नियम द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियम हो। यो प्रकृति, समाज र चिन्तनको क्षेत्रमा पनि लागू हुँछ। सिज्हो अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहास जस्तै नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहास पनि विपरीतहरूको बाद, विवाद र संवादको बीचबाट अगाड बढ्दै आएको छ।

ऐतिहासिक भौतिकवादले के बताउँछ भने समाजमा चल्ने शोषक तथा शोषित वर्काका बीचको अन्तर्विरोध कम्युनिस्ट पार्टीभित्र पनि प्रतिविविष्ट हुँछ र त्यो दुई लाइन संघर्षको रूपमा घनीभूत बनेर प्रकट हुने गर्दछ। यो पनि एउटा वस्तुगत नियम हो। पार्टीमा चल्ने स्वस्थ तथा मैत्रीपूर्ण संघर्षको समाधान स्वस्थ तथा मैत्रीपूर्ण रूपमा हुँच र गरिनु पर्दछ। परन्तु जब त्यस संघर्षले शत्रुतापूर्ण रूपमा हुने गर्दछ।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

मनि थैदा हुँच। त्यस प्रकारको फुटलाई मूलतः विचारधारात्मक तथा राजनीतिको फुटका रूपमा ग्रहण गर्नु पर्दछ।

कम्युनिस्ट आन्दोलनमा क्रान्तिकारी र अवसरवादी धाराका बीच अन्तर गर्ने मूल कसीटी वा मापदण्ड हुँ- पथप्रदर्शक सिद्धान्त, राजनीतिक तथा सामाजिक कार्यदिशा, सांगठनिक मान्यता र संघर्षसम्बन्धी गतिविधि। हामीले यिनलाई मूर्त बनाई अध्ययन गर्नु पर्दछ।

प्रस्तुत सङ्कलित कृति मार्क्सवादको पक्ष र संशोधनवाद तथा पश्चामनको विपक्षमा परिलक्षित रहेको छ। यहाँ नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा मार्क्सवाद र संशोधनवादका बीच चल्दै आएको संघर्षलाई बाद, विवाद तथा संवादका रूपमा उल्लेख गर्दै इतिहासबाट सिक्नु पर्ने पाठ र वर्तमान अवस्थामा मार्क्सवादीहरूले निर्वाह गर्नुपर्ने दायित्वबाटे सङ्क्षिप्तमा चर्चा गरिएको छ।

इतिहासको द्वन्द्वाद

अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको ऐतिहासिक विकास प्रक्रियाको द्वन्द्वात्मक अवस्था एकता-संघर्षमा एकत्रित हुँ-।

कम्युनिस्ट पार्टीमा विद्यमान अन्तःसंघर्ष वा दुई लाई संघर्षलाई यसरी नै बुझनु पर्दछ।

जस्तो कि माओ भन्नुहुँच : "सबै परस्पर विपरीतहरू अन्तःसंघर्षित हुँन्, र तीन केबल एक विशेष परिस्थितिमा एउटै एकाइमा सहअस्तित्वको स्थितिमा रहन्छन्, अपितु एक अन्य विशेष परिस्थितिमा एक अर्कोमा पनि बदलन्छन्।" (प्रथ १, हिन्दी पृ.१०९।) हामीले विपरीतहरूको एकता र संघर्षका बीच दुबै अवस्थालाई बाद-विवाद र सम्बाद वा एकता-संघर्ष र रूपान्तरणका अर्थामा पनि बुझनु पर्दछ।

यसरी हेर्ने एउटा कम्युनिस्ट पार्टीमा परिवारी रह्यो। २०१९ सालको परिवारी रह्यो। २०१९ सालमा अवधिमा पार्टीमा संशोधनवाद एकसाथ वाद-विवाद वा एकता-संघर्षमा नयाँ जनवादी कार्यक्रमलाई हटाई संसदादारी तथा सुधारवादी कार्यक्रम परिवर्त गरियो। मनमोहनलाई महासचिव बनाइयो र उनके नेतृत्वमा २०२३ सालमा राजाको विधानिक नायकत्वलाई स्वीकार गरियो। २०१४ सालमा सम्पन्न दोस्रो महाधिवेशनमा नयाँ जनवादलाई संसदका रूपमा उठाइएन। गणतन्त्रको नारा स्वीकार गरिए पनि राजावादी केशरजंग रायमाझीलाई महासचिव बनाइयो। २०१७ सालमा रचिएको फौजी काण्ड पश्चात २०१९ सालमा सम्पन्न तेस्रो महाधिवेशनमा राष्ट्रिय प्रजातन्त्रको आधारभूत कार्यक्रम र सर्वसत्ता सम्पन्न सार्वभौम संसदको मूल राजनीतिक पार्टीमा परिवर्त गरियो। यो संशोधनवादको प्रभावी रहेको अवधिथियो।

नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहास मार्क्सवादी र संशोधनवादी धाराका बीचको भीषण संघर्षको इतिहास हो। यो इतिहास वाद, विवाद र संवादको द्वाद्वात्मक अवस्थाका बीचबाट विभिन्न चरण हुँदै अगाड बढेको छ। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको द्वन्द्वात्मको लागि विपरीतहरूको एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको द्वन्द्वात्मको लागि विपरीतहरूको एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको विकाससञ्चाली द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृष्टिकोणमा आधारित हो। यो कुरा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पनि लागू हुँच।

कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासको

एकता र संघर्ष सम्बन्धी द्वन्द्वात्मको आधारभूत नियमबाटे रहेको हो। यो भाइ अन्तर्राष्ट्रीय कम्युन

क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टीको मधेस प्रदेश र प्रदेश ५ को एकता अधिवेशन भव्य रूपमा सम्पन्न

काठमाडौं। क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपालको मधेस प्रदेश र प्रदेश ५ (लुम्बिनी)को एकता अधिवेशन भव्य रूपमा सम्पन्न भएको छ। पार्टी एकता अधिवेशनसँगै राखिएको प्रशिक्षण र बैठक समेत आज (आइतबार) सम्पन्न हुँदैछ। शनिवार र आइतबार गरी दुई दिने कार्यक्रमको पहिलो चरणमा शनिवार तत्कालीन नेकपा (क्रान्तिकारी माओंतादी) र नेकपा (बदुमत) चीचको एकतालाई प्रदेश स्तरमा एकता अधिवेशन मार्फत् पूर्णता दिइएको हो।

अनुसार प्रदेश ५ मा एकता अधिवेशनको अध्यक्षता प्रदेश संयोजक अटलले गर्नुभएको थियो भने सञ्चालन प्रदेशका सहसंयोजक समिरले गर्नुभएको थियो । कार्यकममा पहाड र नारायणले सर्कुलर तथा पार्टीको प्रतिवेदन बाचन गर्नुभएको थियो ।

सर्कुलर र दस्तावेज प्रस्तुत भएपछि पार्टीका कार्यालय सदस्य तथा पार्टी प्रवक्ता कञ्चन, कार्यालय सदस्य राजधीर र अर्का कार्यालय सदस्य तथा प्रदेश इन्वर्जर्च प्रेम सवेदीले राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थितिको

अपरिहार्यता, क्रान्तिकारी पार्टीको निर्माण, आगामी चुनौती र सम्भावनाका विषयमा महत्वपूर्ण प्रशिक्षण दिनभएको थिए । आज प्रदेश सदस्यहरूको कार्यविभाजन, जिल्लाहरूको एकता अधिवेशन लगायतका विषयमा कार्ययोजना पारित गरी बैठकको समापन हैदैछ ।

त्यसैगरी मध्येश प्रदेशवाट प्राप्त जानकारी अनुसार
क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी नेपाल मध्येश प्रदेश संगठन
समितिको एकता अधिवेशन, प्रशिक्षण तथा बैठक
धनपालो विरेन्द्रबजारमा सम्पन्न भएको छ ।

वरिष्ठ कार्यालय सदस्य तथा अन्तर्राष्ट्रीय विभाग
प्रमुख गौरवको प्रमुख आतिथ्यता, मधेश प्रदेश इन्द्यार्जन
सागरको आतिथ्यतामा आयोजित कार्यक्रमको अध्यक्षता
कान्तिकारी कम्प्युनिस्ट पार्टी नेपालका मधेश प्रदेश
संयोजक रमेशले गर्नुभएको थिए । कार्यक्रममा नेताहरू
गौरव र सागरले विचार, राजनीति, संगठन र संघर्षका
बाबेपारम्परापरिवर्तनमा थिए ।

उत्तर कार्यक्रममा मध्येश प्रदेशका आठवटै जिल्लाहरूमा कार्यरत सदस्यहरूको उत्साहपूर्ण सहभागिता रहेको थिए ।

चयन गरेको स्रोतले जानकारी दिएको छ।

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (कानूनिकारी माओवारी) र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (वहमत) विच गत वैशाख १८ गते १३४ औं मजदुर दिवसकोअवसरमा पार्टी एकता घोषणा गरिएको थियो । अहिले सबै प्रदेशहरूमा एकता अधिवेशन, प्रशिक्षण तथा वैठक सम्पन्न गर्ने केन्द्रीय योजना अनुसारका एकता अधिवेशनहरू सम्पन्न भइरहेका छन् । साउन १५ सम्ममा जिल्ला, पालिका र बडासम्ममा एकता अधिवेशन सम्पन्न गर्ने पार्टी केन्द्रको कार्यतालिका

सिन्धुलीमा दुई कम्युनिस्ट पार्टीद्वारा तक्कली भुटानी सरणार्थी काण्ड विरुद्ध संयक्त विरोध कार्यक्रम सम्पन्न

पत्रकारको शुद्धीकरण अभियानले पत्रकार महासंघको नेतृत्वमाथि उठेका प्रश्न

□ मधुकर थापा

काठमाडौं । नेपाली पत्रकारहरूको साभा र छाता संस्थाको रूपमा रहेको नेपाल पत्रकार महासंघले हालै कार्यान्वयनमा ल्याएको शुद्धीकरण अभियानले आम पत्रकारहरूको बिचमा तरंग पैदा गरिर्दिएको छ ।

राजनैतिक परिवर्तन, निरंकुश शासन सत्ताको बिरुद्ध र प्रेस स्वतन्त्रताका खातिर लड्दै आएको नेपाल पत्रकार महासंघले शुद्धीकरण मापदण्ड- २०७९, कार्यान्वयनको चरणमा आइपुदा महासंघ संकुचित मानसिकतामा फसेको र साँझो धेरामा रहने देखिन्छ । हो, नेपाल पत्रकार महासंघमा शुद्धीकरण आवश्यक थिए तर कहाँबाट शुरु गर्ने भने कुरामा ध्यान दिइएको पाइएन । राजनैतिक प्रतिशोधका कारण एक संगठनले अर्को संगठनलाई माइनस (निषेध) गर्ने, महासंघलाई साभा बनाउने भन्दा पनि कसरी आफ्नो संगठनले कब्जा जमाउने भने रणनीतिका साथ आएको शुद्धीकरण पापादातका केही बिंदाले देखाउँ ।

मापदण्डका कहा बुदाल दखिउछ ।
समाचार लेखै नलेख्ने पत्रकारहस्को भिड
महसंघमा थ्रुप्रे देखिन्छ । तर यो विषयमा शुद्धीकरण
मापदण्डमा कही कौत उल्लेख छैन । शुद्धीकरण त
सबभन्दा पहिले यहाँबाट शुरु हुनुपर्ने हो । कलमजीवि
पत्रकारहस्को मुलमन्त्र समाचार लेख्ने हो । खोइ यसको
विषयमा मापदण्डले बोलेको ? बरु एकजना पत्रकारले
न्युनतम करिं समाचार लेखु पर्ने हो त्यो उल्लेख हुँ
दु ।

पर्ने हो मापदण्डमा तर त्यो विषय केही उल्लेख छैन ।
महासंघले जारी गरेको शुद्धीकरण मापदण्ड
२०७९ को बुँदा नं.८ मा महासंघका केन्द्रीय समिति,
प्रदेश समिति वा शाखा समितिका पदाधिकारी तथा
सदस्यले सो पदमा बहाल रहेसम्म कुनै राजनैतिक
दल वा भातृ संगठनको कुनै पनि तहको विभाग वा
समितिमा रहि काम गर्न नपाउने ब्यबस्था गरिएको
छ । महासंघका केन्द्रीय समिति, प्रदेश समिति, शाखा
समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू राजनैतिक
दल वा भातृ संगठनको कुनै पनि तहको विभाग वा
समितिमा रहि काम गरेको पाइएमा सदस्यता नवीकरण
नगर्ने भनिएको छ । राजनैतिक दलका केन्द्र, प्रदेश,
जिल्ला र गाउँपालिका स्तरसम्मका सबै समितिका

संथाका हकमा भने यो व्यवस्था लागू हुने छैन भन्ने

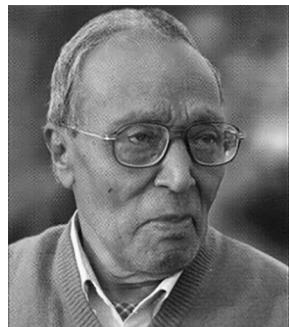
मापदण्डमा उल्लेख छ । अब तपाईं आफै विश्लेषण मर्नुहोस्- यो बुँदाले के बताउँछ ? यो त आप्सो खुद्दामा आफैले बन्चरो हानेको देखिन्छ । कुनै राजनीतिक दल वा भातृ संगठनमा बसेकाहरूको कुरा गर्ने हो भने पत्रकार महासंघ स्थापना कालदेखि नै सबै राजनीतिक पार्टी निकट पेशागत पिल्लर संगठनहरूको साभा संस्था हो । र, त्यही अभ्यास आजसम्म गरिदै आएको हो । मापदण्डमा उल्लिखित बुँदा कार्यान्वयन गर्ने हो भने महासंघमा ती प्रकृतिका सबै पिल्लर संगठन बसेर काम गर्नुको कुनै अर्थ छैन । साँच्चै कार्यान्वयन गर्ने हो भने पिल्लर संगठनहरूको अस्तित्व र संलग्नतालाई नै खारेज गरिदिनु पर्छ । जहाँसम्म प्रेस हेत्तै बिभागको कुरा छ, त्यो पनि पार्टीको प्रचार बिभाग छ भने त्यो पनि त राजनीतिक पार्टीसँगै सम्बन्धित विषय र क्षेत्र हो । खाली यो त आपू अनुकूलको बनाउन यस्तो मापदण्ड ज्ञानावृत्ति तात्परी देखिए ।

ल्याइएका जस्ता दाखन्छ । राजनीतिक पाटाका कन्द्र, प्रदेश, जिल्ला र पालिका स्तरका कमिटिमा कार्यकारिणी तहका छन् भने र जनप्रतिनिधि छन् भने उनीहरूको हकमा मापदण्ड ठिक छ । कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । तर राजनीतिक पार्टी निकट र भातृ संगठन निकट भएकै आधारमा यदि सम्बन्धित व्यक्ति नियमित रूपमा समाचार लेखनमा जोडिएको छ भने उनीहरूलाई अकुश लगाउनु कीत उचित हुन्छ ? नेपालको सिंगो पत्रकारिता आन्दोलन, इतिहास नेपालको राजनीतिक आन्दोलनसँग एउटै सिक्का दुई पाटाको रूपमा जोडिएर आएको छ । हिजो राणा बिरोधी आन्दोलन, पञ्चायत निर्कुशताका बिरुद्धका आन्दोलन, जनयुद्ध र ०६२/०६३ मा शाही सत्ता विरुद्धको बिद्रोहमार्फत गणतन्त्र ल्याउन गरिएको सबै खाले आन्दोलनमा पत्रकारहरूले गरेको योगदानलाई बिसीने र राजनीतिबाट निरपेक्ष बनाएर महासंघलाई चलाउन खोजे दृष्टिकोण विशुद्ध एनजिओवादी दृष्टिकोण हो । नेपाल पत्रकार महासंघ आफैमा नेपालको राजनीतिक आन्दोलनको एउटा हिस्सा हो । राजनीतिक परिवर्तनको आन्दोलनमा अग्रामी भूमिका खेल्दै आएको इतिहासबाट बढाउनुपर्छ ।

त्यरैगरी शुद्धीकरण मापदण्डको
अर्को बुँदामा जनप्रतिनिधि, निजामती स्थायी,
कर्मचारी (सेना, निजामती, प्रहरी, गृष्ठचर, सुरक्षाकर्मी

समेत) अस्थायी, करार सेवा आयोगहरू मार्फतका सरकारी कर्मचारी, संस्थानमा कार्यरत कर्मचारी, सरकारी कार्यलयमा करार कर्मचारीको हकमा नयाँ सदस्यता पनि प्रदान नगर्ने र नवीकरण नगर्ने भने उल्लेख गरिएको छ। यो बुँदालाई हेर्दा जनप्रतिनिधि, सेना, प्रहरी, गुप्तचर र सुरक्षाकर्मीको हकमा यो बुँदा उपयुक्त मानिन्छ। तर निजामती स्थायी कर्मचारी, अस्थायी, करार, आयोगहरू मार्फतका सरकारी कर्मचारी, संस्थानमा कार्यरत कर्मचारी र सरकारी कार्यलयका करारको हकमा यो उपयुक्त देखिएँन। किन भने यो त पञ्चायतकै पालामा ल्याइएको निरंकुश व्यवस्था थियो। तर पनि यस्तो ऐनको बाबजुद पनि पञ्चायतको पालामा होस् या २०४६ साल पछिको प्रजातान्त्रिक व्यवस्थामा होस् या जनयुद्धको बेलामा होस् या अहिलेको गणतन्त्रकालसम्म आइपुदा होस् यी सबै कालखण्डहरूमा जुनसुकै तहका सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, प्राध्यापक लगायत विभिन्न पेशा व्यवसायमा रहनेहरूमध्ये केहीले पत्रकारिताको माध्यमबाट समाज रूपान्तरण लगायत राजनैतिक परिवर्तनका लागि कलम चलाउँदै आएका छन्। त्यस्ता दिनहरूमा समाचार लेखेकै भरमा कतिले दुःख कस्ट पनि ब्लोहोरेका थिए। तर त्यतिखेर ती सबै ठिक थिए- तपाईं हामी र राजनैतिक दलहरूलाई। विगतमा कर्मचारी भएकै कारण देखाएर कलममाथि प्रतिबन्ध लगाउन खोजे पनि सकेको थिएन। बाँकी ७ येजमा

क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाबारे

● कृष्णदास श्रेष्ठ ●

अहिले संयुक्त मोर्चाको अनुभव र त्यसबाबे सिक्कुर्ने शिक्षाकारे चर्चा गर्दा, हामीले दश-वर्षे गृह-युद्धको बेलामा र महान क्रान्तिको मुरुको अवधिमा समेत भएका गल्तीहरूको समीक्षा गर्नुपर्छ । महान क्रान्तिको बेलामा हाप्नो एउटा साप्राञ्ज्यवाद-विरोधी तथा सामन्तवाद-विरोधी राष्ट्रिय संयुक्त मोर्चा थियो, तर कोमिउनाडिभित्रको प्रतिक्रियावादी समूहको क्रान्तिप्रति विश्वासाधातको कारणले गर्दा, पछि गएर त्यसको विघटन भयो । सर्वहारावर्गको अगुवा, कम्युनिष्ट पार्टी पराजित भयो र ग्रामीण इलाकातर्फ लाग्नुपच्यो, र त्यहाँ त्यसले भूमि क्रान्तिलाई कार्यान्वित गर्न जनतालाई परिचालित गच्यो, मजदूर, किसान र सैनिकहरूको परिषद्को रूपमा लाल राजनीतिक सत्ताको स्थापना गच्यो र मजदूर-किसान लालसेनाको समर्थन गयो । त्यस अवधिको संयुक्त मोर्चा सामन्ती उत्पीडन र कोमिउनाड शासनका विरुद्ध जनवादी मजदूर-किसान राष्ट्रिय संयुक्त मोर्चा थियो । सेप्टेम्बर १८ तारिखिको घटनापछि, हामी जापान-विरोधी राष्ट्रिय संयुक्त मोर्चातर्फ लाग्यौ । महान क्रान्ति, दश-वर्षे गृह-युद्ध, र जापान-विरोधी प्रतिरोध युद्ध- यी तीन अवधिहरूमा संयुक्त मोर्चाको रूप र चित्रित फेरिएका छन्, तर त्यो संघैभरि नैलो-जनवादी संयुक्त मोर्चा रहेको छ, किनभने त्यसको राजनीतिक आधार सँदान नैलो जनवाद रहेको छ । नैलो-जनवादी संयुक्त मोर्चा साप्राञ्ज्यवाद-विरोधी तथा साप्राञ्ज्यवाद-विरोधी

माचा साप्राण्यवाद र समन्तवादका विश्वद्वय सर्वहारावर्गको नेतृत्वमा व्यापक जनवादको संयुक्त मोर्चा हो । कमरेड माओत्सेतुडले यसलाई बडो स्पष्टसित राखेका छन्- एउटा सुदृढ, नौलो-जनवादी संयुक्त मोर्चा स्थापना गर्नका लागि, हामीमा शत्रु, हाम्रो आफैनै पाँकि “कमाण्ड गर्ने अधिकारी” को सवाल बारे स्पष्ट समझदारी हुनुपर्छ । क्रान्तिको क्रममा, शत्रु र हामीबीचका सम्बन्धमा र द्वन्द्वरत शिविरहरूमा बराबर भएका परिवर्तनहरू र साथै सर्वोपरि परिस्थितिमा भएको निरन्तर परिवर्तनले गर्दा, संयुक्त मोर्चाको समस्याहरू निकै जटिल रहेका छन् । हामीले कमरेड माओत्सेतुड्डारा खुट्टाइएका तीन समस्याहरूलाई ध्यानमा राखेर संयुक्त मोर्चाको अनुभव र त्यसबाट सिक्कुपर्ने पाठको अध्ययन गर्नुपर्छ ।

साम्राज्यवाद र सामन्तवाद
नौलो-जनवादी क्रान्तिका शत्रु
हुन्। यो तथ्य क्रान्तिको अवधिभर
अपरिवर्तित रहेको छ। तर संसारमा
साम्राज्यवादी मुलुक एकभन्दा बढी
छन् र चीनमा दूला जमिन्दार वर्ग र
दूला पुँजीपतिवर्गभित्र गुट र समूहहरू
छन्। तिनीहरू अक्सर एकअर्कीसित
मिल्दैनन्, त्यसैले शत्रु-शिविर फेरिदै
रहन्छ। यसले गर्दा, शत्रुबारे स्पष्ट
समझदारी प्राप्त गर्न सजिलो छैन, र
स्थिति जटिल बन सक्छ। कहिले
काहीं शत्रुहरू आम जनतालाई दबाउन
एकबद्ध हुन्छन्। उदाहरणार्थ, महान
क्रान्तिको असफलतापछि नान्किङ
र उहानमा प्रतिक्रियावादी शक्तिहरू
क्रान्तिलाई दबाउन आपसमा मिले।
("नान्किङ-उहान सहयोग"को रूपमा
परिचित प्रकरण) र साम्राज्यवादीहरूले
तिनीहरूलाई टेवा दिए। तर विगत बीस
वर्षमा यस्ता मामिला विरलै भएका
छन्। शत्रुहरू धेरैजसो विभाजित
रहेको छन्। सेप्टेम्बर १८ तारिखको
घटनापछि जब जापानले चीनको
विरुद्ध सशस्त्र आक्रमण सुरु गयो,
तिनीहरू विभाजित रहेको कुरा स्पष्ट
भयो। अनि, प्रतिरोध-युद्ध सुरु भएपछि,
कन करा अझ बढी स्पष्ट भयो भने

कुन अवस्थाहरूमा,
कोही शत्रुहरूको स्वभावमा दुईटा
पक्ष रहेका हुन्छन्। तिनीहरूसित
संयुक्त मोर्चा बनाउँदा दक्षिणपन्थी
विचलनवादी दृष्टिकोण भएका

कमरेडहरू तिनीहरूसित एकताबद्दल हुने सम्भावनाबारे मात्र सोच्छन् र तिनको प्रतिक्रियावादी स्वभावलाई बिर्सन्धन् । उदाहरणार्थ, प्रतिरोध युद्धको सुरुको अवधिमा, दूला जमिनदार र दूला पुँजीपतिवर्गको एउटा अंगको प्रतिनिधित्व गर्ने च्याङ काई-शेक र उनको समूहले सशस्त्र प्रतिरोधमा भाग लिए, तर तिनीहरू प्रमुख रूपले प्रतिक्रियावादी नै थिए । दक्षिणपन्थी विचलनवादी गल्ती गरेकाहरूले तिनीहरूको प्रतिक्रियावादी चरित्रलाई ढाक्छोप गरेर राप्रो देखाउन खोजे । १९३८ मा, दोस्रो उहान अवधिमा च्याङ काई-शेक र उनको समूह फाँसिस्ट वा युद्ध सरदार होइनन् भन्नु गल्ती थियो । उनी साँच्चकै प्रतिक्रियावादी हुन्, उनी एक युद्ध-सरदार र एक फाँसिस्ट हुन् । कुनै बेलामा उक्त तथ्यमा जोड नदिनु ठिकै छ, तर उनलाई खब तारिक गरेर प्रस्तुत गर्नु गलत छ । “वामपन्थी” विचलनवादी दृष्टिकोण भएका कमरेडहरू कुनै एउटा मोडमा गइरहेका परिवर्तनहरूलाई देख्न असफल रहन्छन् । तिनीहरू आफ्ना शारुहरूको प्रतिक्रियावादी स्वभावबारे मात्र सोच्छन् र उनीहरूसित एकबद्द हुने सम्भावनालाई बिर्सन्धन् । उदाहरणार्थ, १९३५ मा वायाओबू बैठकमा कमरेड माओत्सेतुदले कस्तो भविष्यवाणी गरे भने पुँजीपतिवर्ग, र दूला पुँजीपतिवर्गको एउटा आंग समेत पनि आफ्नो स्थितिलाई फेर्ने र प्रतिरोध युद्धलाई समर्थन गर्न सक्छन् । तर “वामपन्थी” विचलनवादी दृष्टिकोण भएका कमरेडहरूले त्यसो हुनु सम्भव छ भन्ने कुरामा विश्वास गर्न इन्कार गरे । प्रतिरोध युद्धलाई बढाउन हामी उनीहरूसमेत एकबद्द हुन सक्छौं भन्ने कुरालाई तिनीहरूले बुझेनन् ।

हामीले शासक वर्गहस्तको शिवरमा रहेको विभाजनको चरित्रलाई स्पष्टसित खुद्याउनु पर्छ । उदाहरणार्थ, महान् पृथ्य भागमा यस्ता प्रादेशिक शक्ति-समूहहरू छन्, जुन च्याड काई-शेकको फाँसिए तानाशाही र निरंकुशताका विरोधी छन्, अवश्य पनि यस बिन्दुमा हामी तिनीहस्तसित एकताबद्ध हुन सक्छौं । तर हामीले कुन कुरा बुझ्न सक्छौं भने तिनीहस्त स्वयं ढूला जमिन्दार र ढूला पुँजीपतिवर्गको प्रतिनिधित्व गर्नेन् र जनवाद र पूर्ण प्रतिरोध युद्धको विरोध गर्ने कुरामा तिनीहस्त च्याडबाट आधारभूत रूपमा भिन्न छैनन् । च्याडसित तिनीहस्तको अन्तरविरोध शासक वर्गको शिवरभित्रको एउटा अन्तरविरोध हो । “वामपन्थी” विचलनवादी दृष्टिकोण भएका मानिसहरू यस अन्तरविरोधलाई मान्दैनन् र सबै शत्रुहस्तलाई एकसाथ फाल्नुपर्छ भने कुरामा विश्वास गर्नेन् । तर सबैलाई फाल्न गरिने प्रयासको परिणाम कस्तो हुन्छ भने कोही पनि फालिदैन ।

शत्रु शिवर बदलिन सकछ ।
दक्षिणपन्थी विचलनवादी भएकाहरू
हिजोका साथीहरू अहिले आएर
वास्तवमामा शत्रु भइसकेको भए पनि
तिनीहरूलाई अहिले पनि साथीकै
रूपमा लिन्छन् । उदाहारणका लागि,
उहान अवधिमा, माथि हामीले
उल्लेख गरेका सिड्धी लिऊ । एक
चरणमा, पुँजीपतिवर्गको प्रतिनिधिको
हैसियतबाट उनले हामीलाई सहयोग
गरे । तर, उहानमा पुणेपछि, उनी दूला
पुँजीपतिवर्गको दैनिक प्रभावमुनि
परे, र त्यसरी उनी प्रतिक्रियावादी
बने र शत्रुको पक्षमा लागे । त्यसो
हुँदा पनि, दक्षिणपन्थी विचलनवादी
दृष्टिकोण भएका कमरेडहरूले उनलाई
विश्वासयोग्य मित्र ठाने, उनीप्रति
विश्वास गरे र उनीमाथि भर परे ।
“वामपन्थी” विचलनवादी दृष्टिकोण
भएका कमरेडहरू हिजेको कुनै शत्रु
आज मित्र हुन सक्ने भएपनि उनलाई
शत्रु नै ठान्छन् । उदाहरणार्थ, सेप्टेम्बर
१८ तारिखको घटनाअघि, १९ औं
मार्ग सेनाले दूला जमिन्दार र दूला
पुँजीपतिवर्गको स्वार्थमा सियाडशी
प्रान्तमा हामीमाथि हमला गयो । तर
सो घटनापछि जब राष्ट्रिय क्रान्तिका
लहर उच्चतामा पुऱ्यो, त्यसले

फूशियानमा हामीलाई सहयोग गन्चो ।
तर “वामपन्थी” विचलनवादी दृष्टिकोण
भएका कमरेडहरूले तिनलाई शत्रु नै
ठाने र उनीहरू तिनप्रति शत्रुतापूर्ण
हरे । यो सबले के देखाउँछ भने शत्रु
शिविरमा ढूलो वेमेल र असहमति
छ र ढूला परिवर्तनहरू हुने गर्छन् ।
हामीले विवेकका साथ परिस्थितिको
विश्लेषण गम्भीर र अन्तरविरोधको
प्रयोग गर्ने धेरै जनालाई आफ्नो
पक्षमा ल्याउने, थोरैको विरोध गर्ने
र आफ्ना शत्रुहरूलाई एक एक गरी
खत्तम पार्ने कमरेड माओसेसुडको
नीतिको अनुशरण गर्नुपर्छ । यसरी
मात्र हामी वामपन्थी वा दक्षिणपन्थी
गल्तीलाई हटाउने छौं ।

नौलो जनवादी संयुक्त
मोर्चामा सर्वहारावर्ग, किसान वर्ग,
निम्न-पुँजीपतिवर्ग र उदारपन्थी
पुँजीपतिवर्ग रहन्छन् र यदाकदा त्यसमा
ढूला जमिन्दारहरू र ढूला पुँजीपतिवर्गका
सदस्यहरू समावेश हुन्छन् ।
त्यसैले, हाम्रो पर्किहरूले फराकिलो
क्षेत्र ओगटेका हुन्नन् र ती निकै
जटिल, शक्तिमा असमान र एकताबद्ध
पार्ने कठिन छन् । यस्तो खालका
शक्तिहरूको बारेमा हाम्रो स्पष्ट दृष्टि
हुनुपर्छ । तिनको कसरी विश्लेषण
गर्ने, विशाल जनसंख्यालाई आफ्नो
पक्षमा कसरी ल्याउने र नेतृत्वको लागि
हामीमाथि जाइलाने थोरै व्यक्तिहरूको
विरोध कसरी गर्ने भने कुरा जानुपर्छ ।
यसलाई नबुझेको खण्डमा हामीले
गल्ती गर्नेछौं ।

सर्वहारावर्ग हाप्रो शक्तिहस्तके मेरुदण्ड हो । यसको राजनीतिक चेतना उच्च छ र यसको सामर्थ्य ढूलो छ, तर संख्या र तागतको दृष्टिबाट यो सानो छ । तसर्थ, नौलो जनवादी क्रान्तिमा, सबभन्दा भरपर्दो मित्र, किसानवर्गमाथि भरोसा राख्नु आवश्यक छ, किनभने उक्त शक्तिहस्तमा यसको अधिकता छ । कमरेड माओ चतुडको भनाइअनुसार, पाँच औलामा चारवटा तिनीहस्त छन् । धीनको युद्ध बास्तवमा एउटा किसान युद्ध हो । किसानविना संग्रामहस्त लड्न सकिदैन । उतरी अधियानको बेलामा सेना र पृथृ-शक्ति दुवैको विशाल बहुसंख्या किसानहस्त थिए । गृह युद्धको बेलामा यो कुरा भन स्पष्ट रहयो, र हामीले किसानहस्तमाथि पूर्सित भरोसा राख्नौ । प्रतिरोध युद्धमा यही कुरा साँचो रहेको छ । किसानहस्त भए हामी अधि बदन र पछि हट्टन दुवै सक्छौ, किसानहस्तविना हामी थोरै संख्यामा र फुट्टा भएर मात्र अधि बदन सक्छौ, र पछि हट्टेर रह्ने ठाउँ हुनेछैन । “वामपन्थी” र दक्षिणपन्थी विचलनवादीहस्तिसत भमेलाको कुरा नै के छ भने तिनीहस्त किसानहस्तको महत्वलाई बुझ्न असफल छन् । तिनीहस्त किसानलाई विसंन्धन । किसानमाथि भरोसा राख्न

तर सर्वाहारावर्गमाथि मात्र भरोसा राख्नु
 र त्यसरी एकलै अधि बढने आशा
 गर्नु एउटा “वामपन्थी” विचलनवादी
 गल्ती हो । परिणाम अलगिन पुग्नु
 हो । पुँजीपतिवर्गमाथि, खास रूपले
 दूला पुँजीपतिवर्गमाथि भरोसा
 राख्नु एउटा दक्षिणपन्थी विचलनवादी
 गल्ती हो । उहान अवधिमा, महान
 क्रान्तिको अन्त्यतिर पुँजीपतिवर्गलाई
 भरोसायोग्य ठाने र किसानवर्गमाथि
 होइन कि दूला जमिन्दार र दूला
 पुँजीपतिवर्गमाथि भरोसा समेत राख्ने
 मानिसहरू- उदाहरणार्थ, ताड शेडची
 र फेड युशियाड- थिए । दोस्रो उहान
 अवधिमा, अर्थात् प्रतिरोध युद्धको
 सुरुको अवधिमा कुनै कमरेडहरूले,
 क्वोकिन्टाडको नेतृत्वमा रहेका
 सैनिकहरूले संग्राम जिल सक्छन् भन्ने
 विश्वास गरेर किसानमाथि होइन बरु
 दूला पुँजीपतिवर्गमाथि भरोसा राखे ।
 यस खालको भरोसा निकै खतरनाक
 छ, किनभने यसले पराजयतर्फ र हाम्रो
 गिरफ्तारीतर्फ लैजान्छ । दोस्रो उहान
 अवधिमा, पार्टीको केन्द्रीय समितिले
 लिएको कार्यदिशा सही भएकोले र
 हाम्रो धेरैजसो सैनिकहरू उत्तरी चीनमा
 रैथाने रहेकोले, हामीले महान क्रान्तिमा
 भोगेजस्तो पराजय भोग्नु परेन । तर
 खतरा अझ पनि थियो । पछि, महान
 पृष्ठ क्षेत्रमा हाम्रो काममा एउटा

कमजोरी के रह्यो भने हामी ग्रामीण
इलाकामा जनवादी आन्दोलनको
विस्तार गर्न असफल रह्यौं ।

नौलो जनवादी क्रान्तिका पर्किमा शहरी निम्न-पुँजीपतिवर्ग पनि एउटा आधारभूत शक्ति हो। तर त्यसो भए पनि, हामीले आफूलाई किसानहरूसित एकताबद्ध गर्नु परेको हुन्छ। मजुदुर र सहरी निम्न-पुँजीपतिवर्गमाथि मात्र भरोसा राखेर हामी कहिले पनि क्रान्तिलाई विजयतर्फ बढाउन सक्नेछौं। दक्षिणपश्ची भुकाव राख्ने कमरेडहरू अर्को कुरा सोच्छन्। तिनीहरू गलत छन्। अर्कोतीर, “बामपन्थी” भुकाव राख्नेहरू सहरी निम्न-पुँजीपतिवर्गलाई समेत बहिष्कार गर्न चाहन्छन्। सहरी निम्न-पुँजीपतिवर्गका प्रतिनिधिहरू बुद्धिजीव हुन्। बुद्धिजीविहरूले खेल्पर्ने कुनै भूमिका छैन भन्ने कुरामा विश्वास गर्ने कमरेडहरू पनि गलत छन्। तर महान क्रान्ति असफलताको समयमा मजुदुर र सहरी बुद्धिजीविहरूमाथि मात्र भरोसा राखियो। उदाहरणार्थ, क्वाड्चाउ विद्रोहमा सहरका मजुदुरहरू र मुख्यरूपले बुद्धिजीविहरू रहेको अफिसर प्रशिक्षण समूह मात्रको परिचालन गरियो। किसानहरूमाथि भरोसा राखिएन, न त ग्रामीण इलाकातिर पछि हट्टने कुनै योजना नै थियो। त्यसैले क्वाड्चाउ विद्रोह असफल भयो। शन्धाई विद्रोहमा पनि त्यस्तै भयो। शत्रु सबैभन्दा बलियो रहेको ठाउँ शन्धाईमा कठोर प्रतिरोध गर्नका लागि सहरी मजुदुरहरू र बुद्धिजीविहरूको एउटा हिस्सामाथि भर पर्ने योजना रहयो। परिणाम असफलता रहयो। आज हामी फेरि दूला-दूला सहरहरूमा पस्न लागेका छौं। शत्रुको कब्जामा रहेका इलाकाहरूमा सहरमा काम गर्ने कमरेडहरूले कुन कुरा बुझ्नु पर्छ भने ग्रामीण इलाकासित संयोजन गरेर मात्र हामी आफ्नो इच्छामा अधि बद्न वा पछि हट्टन सक्नेछौं। मजुदुर, किसान र निम्न-पुँजीपतिवर्ग एकताबद्ध हुँदूँ मात्र हामी बलियो हुँछौं।

पर्ने नभएर दूला जग्मन्दार र दूला पुँजीपतिवर्गका सेनामाथि, थाड शेडवी र फेड युशियाडका सैनिकहरूमाथि भरपर्ने रहयो। मलाई याद छ, १९२७ मे २१ तारिखको घटनापछि, जब उहान संकटमा थियो, उक्त नीति एकदमै स्पष्ट भयो। त्यसबेला केन्द्रीय कमिटीको आशा कथित किसान नेता फेड युशियाड, “इसाई सेनापति” माथि केन्द्रित थियो। कम्युनिष्ट पार्टी, क्वोमिन्टाड र विदेशी कमरेडहरू समेत सबैको आशा उनीमाथि केन्द्रित थियो। फेड युशियाड लडाई थोनुआनबाट शेन्चाउ जाँदा, उहानमा राष्ट्रिय सरकार प्रमुख विशेष रेलगाडीबाट उनलाई भेटन गए, हाम्रो पार्टीले पनि उनलाई भेटन शाड कुओताओलाई पठायो। तर कुरा कस्तो भयो भने फेड युशियाडले शुचाऊमा च्याड काई-शेकलाई भेटे, र यसको परिणाम हाम्रो लागि दूलो फजिती (चभरखभचकव) रहयो। केडले उहानका जनतालाई धोका दिए। त्यसरी उहानको आशा चकनाचु भयो। यो आफूनै सेनामाथि भर नपरेर दूला जग्मन्दार र दूला पुँजीपतिवर्गको सशस्त्र सेनामाथि भर पर्नाको कटु अनुभव थियो। निश्चय पनि, त्यहाँ भूमि क्रान्तिको सवाल थियो, तर केन्द्रीय समस्या हथियार थियो र त्यस बेला यो कुरा बिलकूल स्पष्ट थियो। दोस्रो उहान अवधिमा, क्वोमिन्टाड सेना सुधारिएको नभए पनि हामी त्यससित सहयोग गर्न सक्छौं भन्ने हाम्रो विश्वास थियो। त्यो पनि त्यस्तै एउटा अवसरवादी गल्ती थियो।

माथिको मेरो भनाइबाट कुन कुरालाई देख्न सकिन्छ भने यदि हामीमा सर्वहारार्वा, किसानवर्ग, निम्न पुँजीपतिवर्ग, उदार पुँजीपतिवर्ग र दूला पुँजीपतिवर्गको एउटा अंग अङ्गलेको हाम्रो जापान-विरोधी राष्ट्रिय संयुक्त मोर्चामा संलग्न दूला र जटिल शक्तिहरूबाटे स्पष्ट समझदारी भएन

उदार पुँजीपतिवर्ग पनि नौलो जनवादी संयुक्त मोर्चाको पर्किमाभ पर्छ । हामी त्यसलाई एउटा मध्यस्थ शक्ति भन्छौं । कमरेड माओ चतुड हामीलाई के बनाउँछन् भने त्यो एउटा कमजोर, दुलमुल वर्ग हो र सर्वहारावर्गले त्यसलाई आरूनो पक्षमा तान्नु पर्छ, त्यससित एकबद्ध हुनु पर्छ, अथवा कमसेकम त्यसलाई तटस्थ पार्नुपर्छ, तर त्यसमाथि भर पर्नु हुँदैन । किसानवार्ग र मजदु-किसान जनतालाई बिसर्नु र उदार पुँजीपतिवर्गमाथि भरोसा राख्नु भनेको दक्षिणपन्थी विचलन हो । त्यो गलत छ । उदार पुँजीपतिवर्गसित एकबद्ध हुन इन्कार गर्नु “बामपन्थी” विचलन हो । त्यो पनि गलत छ ।

कुनै ठूला जमिन्दारहरू र ठूला पुँजीपतिवर्गका कुनै समस्याहरू कहिलेकाहीं संयुक्त मोर्चामा सामेल हुन सक्छन्, तर स्पष्ट स्पष्टले मिश्रित भावाना लिए। पुँजीपतिवर्गको चरित्रमा दुइटा पक्ष छन्। निम्न-पुँजीपतिवर्गका पनि त्यस्ते छन्। तर ठूला जमिन्दारहरू र ठूला पुँजीपतिवर्गको दोहोरो चरित्र अधिक स्पष्ट छ, तिनीहरूमा प्रतिक्रियावाद गहिरोसित गाडिएको छ। तसर्थ, उनीहरूसित मिलेर काम गर्दा, हामी निरन्तर आफ्नो रखवारीमा रहनु पर्छ, तिनका प्रतिक्रियावादी प्रवृत्तिहरूको विरोध गर्नुपर्छ र तिनीहरूमाथि कहिन्त्यै भर पर्नु हुँदैन। उहान अवधिमा, महान क्रान्तिको अन्त्यतिर, हामी ताड शिडवीमाथि मात्र होइन, बरु थाड शेडची र फुड युश्याडमाथि पनि भर पच्चौं। फलस्वरूप, हार कुरो फेरियो। यो महान क्रान्तिको असफलताबाट सिक्कुपर्ने एउटा शिक्षा हो। त्यसबेला दुई खालका सशस्त्र सेना थिए। एउटा थियो हाम्रो सेना, जसमा पार्टीको प्रत्यक्ष नेतृत्वका ये थिडको २४ औं डिभिजन र अन्य सशस्त्र एकाइहरू, र व्यापक मजदुर-किसान जनताको सशस्त्र सेना रहेका थिए। क्वाडोडेढेखि उहानसम्म सर्वत्र, र खासगरी हुनानमा, मजदुर र किसानहरू हतियारबन्द थिए। ती हाम्रा सेना थिए। अर्को सेना चाहिं तिनीहरूले मध्यम शक्तिहरूले गर्ने काम गर्नु। उक्त विश्लेषणको आधारमा, हामीले प्रगतिशिल शक्तिहरूको विकास गर्ने, मध्यम शक्तिहरूलाई आफ्नो पक्षमा तान्ने र कट्टरहरूलाई अलग्याउने, फुटाउने र हमला गर्ने नीति बनाएका छौं। यो धेरैजनासित एकबद्ध हुने, थोरैको विरोध गर्ने र खराब कट्टपन्थीहरूमाथि प्रहार गर्ने नीति हो। दक्षिणपन्थी दृष्टिकोण भएका मानिसहरू यस नीतिप्रति सहमत छैनन्। महान क्रान्तिको अन्त्यतिर, चेन तुश्यू बामपन्थी, मध्यम र दक्षिणपन्थीबीच भेदभाव गर्ने कुराको विरोधी रहे र त्यस्तो भेद गरेमा मानिसहरूले हामीले तिनलाई फुटाउन गइरहेको भन्नान् भन्ने उनको डर थियो। ठूला जमिन्दारहरू र ठूला पुँजीपतिवर्ग त्यस्तो भेदभाव चाहैदैनथे, र चेन तिनीहरूको मुखपत्र बने। बामपन्थी, मध्यम र दक्षिणपन्थीबीच भेद छुट्याउनमा भएको असफलताको नतिजा कस्तो रह्यो भने बामपन्थीहरू मध्यमतर्फ विस्तारै संसर गएर र आखिरमा दक्षिणपन्थमा सामेल भए। दोस्रो उहान अवधिमा सो गलती दोहरियो। १९३७ मा भएको दिसेम्बर सम्मेलनमा, केरि यस्ता कोही थिए जो शक्तिहरूलाई बामपन्थी, मध्यम र दक्षिणपन्थीमा होइन, बरु जापानको प्रतिरोध गर्ने र बाँकी ६ घेजमा

পত্রকার...

মহাসংঘকা অধ্যক্ষ নারায়ণ পঁয়েনী র ক্রান্তিকারী পত্রকার সংগঠনকা সংযোজক কমত বুদ্ধালো সংযুক্ত রূপমা আইতবার প্রেস বিজ্ঞপ্তি জারী গৰ্দে যস্তো চেতাবনী দিএকা হুন।

বিজ্ঞপ্তিমা আপু নিকট রহেকা কৰ্তৃপক্ষ সরকারী কৰ্মচাৰী, শিক্ষক, স্থানীয়তহকা জনপ্রতিনিধিকা স্বকীয় সচিব ভেঁড়ে সরকারী নিকায়মা কাম গৱিৰহেকা তথা রাজনীতিক দলকা কাৰ্যকারী ভূমিকামা রহেকা সমেতকো সদস্যতা কায়ম রাখে তৰ ফৰক বিচাৰ, আস্থা রাখে অন্য সমূহ র সংগঠনমা আৰু ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুলাঈ ভেনে ছানী ছানী শুল্কীকৰণকা নামমা মহাসংঘকো সদস্যবাট বন্চিত গৱাউে গৱেকো ভন্দে যস্তো প্রকারকো আগ্ৰহ পূৰ্বীগ্ৰহণূ শুল্কীকৰণপ্ৰতি ধোৰ আপৰিত র কড়া শব্দমা বিৰোধ প্ৰকট গৱেকো ছ।

সংযুক্ত বিজ্ঞপ্তিমা ভনিএকো ছ, “শুল্কীকৰণকো বিষয়লাঈ দুৰুপযোগ গৰ্দে গৱেকো পূৰ্বীগ্ৰহণূ গতিবিধি র অমূক সংগঠনকো সিণিডকেট তত্কাল রেকী দেশীভৰ এড়ে মাপদণ্ড কায়ম গৰী সদস্যতা বাট জৰ্জস্ত বন্চিত ভেকা/গৱাইকা পৰিদিত পত্রকার সাথীহৰুকো সদস্যতা কায়ম গৱাউে হামী পত্রকার মহাসংঘকো কেন্দ্ৰীয় নেতৃত্ব সমক্ষ জোড়াৰ মাগ গৰ্দলৈ। র, দেশীভৰ এড়ে মাপদণ্ডকা আধাৰমা বিনা ভেদভাব, বিনা আগ্ৰহপূৰ্বীগ্ৰহ ক্ৰিয়াশীল পত্রকারবাহেক নিষিক্ষ পত্রকারহৰুলাঈ শুল্কীকৰণ গৰ্নে বিষয়মা মহাসংঘকো অভিযানলাঈ হামো পূৰ্ণ সহযোগ রহনে পনি বিশ্বাস দিলাউন চাহন্ছো। তৰ, শুল্কীকৰণকা নামমা ফৰক বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারবাহেক নিষিক্ষ পত্রকারহৰুলাঈ শুল্কীকৰণ গৰ্নে বিষয়মা মহাসংঘকো অভিযানলাঈ হামো পূৰ্ণ সহযোগ রহনে পনি বিশ্বাস দিলাউন চাহন্ছো।

নেপাল পত্রকার মহাসংঘলৈ অধিকার সংৰক্ষণকা লাগি মহাসংঘলাঈ পত্রকার সংস্থাকো রূপমা লাগেকো অবস্থামা যস্তো খালকো মাপদণ্ড ল্যাইক থাইকো ছ। তৰ, শুল্কীকৰণকা নামমা ফৰক বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারবাহেক নিষিক্ষ পত্রকারহৰুলাঈ শুল্কীকৰণ গৰ্নে বিষয়মা মহাসংঘকো অভিযানলাঈ হামো পূৰ্ণ সহযোগ রহনে পনি বিশ্বাস দিলাউন চাহন্ছো।

হো পত্রকারিতা ক্ষেত্ৰলাঈ সবৈলৈ মৰ্যাদিত বনাউনু পৰ্ছ। মহাসংঘলাঈ পত্রকারিতা গৰ্নেহৰুকো মাত্ৰ সাভাৰ সংস্থা বনাউনু পৰ্ছ। গৈৰপত্রকারহৰুলাঈ যো সংস্থাবাট বিদা গৰ্যুৰ্পৰ্ছ। তৰ যো মাপদণ্ড আফুলাঈ দুলা সংগঠনকো দাবী গৰ্নে রাজনীতিক পাৰ্টী নিকট সংগঠনহৰু প্ৰেস চৌতাৰী, প্ৰেস যুনিয়ন, প্ৰেস সেন্টৱৰহৰুলৈ অক্ষেশ: কাৰ্যান্বয়ন গৰ্ছনু ? গৱেকো ছনু ? শুল্কীকৰণকা নামমা যী তীনবাটা সংগঠনবাহেক অন্য সংগঠনহৰুকো অস্তিত্বলাঈ নিষেধ গৰ্নে র কেলব যী তীনবাটা সংগঠনলৈ আপো বৰ্চস্ব স্থাপিত গৱাউে দাউেচৰণূ রূপমা ল্যাইকো বা বনাইকো মাপদণ্ড ত হোইয়ো ?

ক্রান্তিকারী বিচাৰ র আস্থা রাখে পত্রকারহৰুকো যোজনাবদ্ধ রূপমা সদস্যতা খোৱেজ গৱেকো জস্তো দেখিবন্ছ। মূলবাটো ডটকমকা সম্পাদক হিৰামণি দুঃখী, হামো কালাপানী খৰকা সম্পাদক ধনৰজ্য অবস্থিকো সদস্যতা খোৱেজ গৰ্নুপৰ্নে কাৰণ কো হো ? মিডিয়াকৈ সম্পাদককো সমেত সদস্যতা খোৱেজ কিন গৱেযো ? যস্কো জোক মহাসংঘকো নেতৃত্বলৈ দিবুকে দিবুপৰ্ছ। ফৰক বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুলাঈ হাটাইকো খৰহৰু আইহেকা ছনু। হাটাইকো সদস্যহৰুকো সন্দৰ্ভমা হাটাউনুকা কাৰণ র আধাৰহৰু পেস গৱেকো পনি দেখিবন্দে। যস্তো প্ৰকারকো আগ্ৰহ পূৰ্বীগ্ৰহ রাখী সদস্যহৰুকো সূচীবাট কেহি ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুলাঈ হাটাইকো বিষয়প্ৰতি হামো গৰ্ভীৰ ধ্যানাকৰণ ভেকো ছ।

জিল্লামা মহাসংঘকো জস্তো নেতৃত্ব গৱেকো ছ, উসকো ভন্দা ফৰক সংগঠন র সমূহুমা আবদ্ধ ভেকা কাৰণ আপুখুসী মাপদণ্ড বনাই মনোমানী তৰিকালৈ গৱেকো শুল্কীকৰণলাঈ সচ্চাএ মিডিয়া হাতসমা কাৰ্যৰত ক্ৰিয়াশীল পত্রকার সাথীহৰুকো সদস্যতা কায়ম গৰ্ন হামী মহাসংঘকো নেতৃত্বলাঈ বিনগ্ৰ অনুৰো গৰ্দলৈ। কাৰিত্ব সদস্য রাজনীতিক দল বা অন্য সংং সংস্থামা ভেঁড়ে পনি সৰকারী কৰ্মচাৰী র কাৰ্যকারী ভূমিকামা নৰেকো খণ্ডমা শুল্কীকৰণ নানো নীতি উলংঘন ভেকো বিষয়মা গৰ্ভীৰ হুন হামী মহাসংঘলাঈ আগ্ৰহ গৰ্দলৈ।

শুল্কীকৰণকো বিষয়লাঈ দুৰুপযোগ গৰ্দে গৱেকো পূৰ্বীগ্ৰহণূ গতিবিধি র অমূক সংগঠনকো সিণিডকেট তত্কাল রেকী দেশীভৰ এড়ে মাপদণ্ড কায়ম গৰী সদস্যবাট জৰ্জস্ত বন্চিত ভেকা/গৱাইকো পৰিদিত পত্রকার সাথীহৰুকো সদস্যতা কায়ম গৱাউে হামী পত্রকার মহাসংঘকো কেন্দ্ৰীয় নেতৃত্ব সমক্ষ জোড়াৰ মাগ গৰ্দলৈ। র, দেশীভৰ এড়ে মাপদণ্ডকা আধাৰমা বিনা ভেদভাব, বিনা আগ্ৰহপূৰ্বীগ্ৰহ ক্ৰিয়াশীল পত্রকারবাহেক নিষিক্ষ পত্রকারহৰুলাঈ শুল্কীকৰণ গৰ্নে বিষয়মা মহাসংঘকো অভিযানলাঈ হামো পূৰ্ণ সহযোগ রহনে পনি বিশ্বাস দিলাউন চাহন্ছো। তৰ,

শুল্কীকৰণকা নামমা ফৰক বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুলাঈ

সমেত হটাউনে অনি আফালৈ বনাএকো মাপদণ্ডকো খিল্লী উডাউঁড়ে একাধ র অমূক সংগঠনকো বৰ্চস্ব স্থাপিত গৰ্নে খালকা গতিবিধি গৱেকো পাইএমা লাগি কদাপি স্বীকাৰ্য নহুনে র ত্যস্তো প্ৰৱৃত্তিকা বিৰুদ্ধ দেশব্যাপী ভণ্ডাপোৰমা উত্রে চেতাবনী পনি যস্তো বিজ্ঞপ্তিমাৰ্ফত দিন চাহন্ছো।

পত্রকার শুল্কীকৰণ...

তৰ অহিলেকো লোকতান্ত্ৰিক গণতন্ত্ৰমা ত্যবী পঞ্চায়তকালীন বিগতকো ঐনলাঈ পুৰ্বায়ন খোজিএকো ছ। কে কৰ্মচাৰী, শিক্ষক, প্ৰাধ্যাপকহৰু লাগায়তলৈ বৰেকো সময়লাঈ এউ জিম্মেৰ নামেৰ পৰিবেশ কৰিব কৰিব।

পত্রকার শুল্কীকৰণ...

তৰ অহিলেকো লোকতান্ত্ৰিক গণতন্ত্ৰমা ত্যবী পঞ্চায়তকালীন বিগতকো ঐনলাঈ পুৰ্বায়ন খোজিএকো ছ। কে কৰ্মচাৰী, শিক্ষক, প্ৰাধ্যাপকহৰু লাগায়তলৈ বৰেকো সময়লাঈ এউ জিম্মেৰ নামেৰ পৰিবেশ কৰিব কৰিব।

নেপাল পত্রকার মহাসংঘলৈ অধিকার সংৰক্ষণকা লাগি মহাসংঘলাঈ পত্রকার সংস্থাকো রূপমা লাগেকো অবস্থা পৰিবেশ কৰিব কৰিব।

হো পত্রকারিতা ক্ষেত্ৰলাঈ সবৈলৈ মৰ্যাদিত বনাউনু পৰ্ছ। মহাসংঘলাঈ পত্রকারিতা গৰ্নেহৰুকো মাত্ৰ সাভা সংস্থা বনাউনু পৰ্ছ। গৈৰপত্রকারহৰুলাঈ যো সংস্থাবাট বিদা গৰ্যুৰ্পৰ্ছ। তৰ যো মাপদণ্ড আফুলাঈ দুলা সংগঠনকো দাবী গৰ্নে রাজনীতিক পাৰ্টী নিকট সংগঠনহৰু প্ৰেস চৌতাৰী, প্ৰেস যুনিয়ন, প্ৰেস সেন্টৱৰহৰুলৈ অক্ষেশ: কাৰ্যান্বয়ন গৰ্ছনু ? গৱেকো ছনু ? শুল্কীকৰণকা নামমা যী তীনবাটা সংগঠনবাহেক অন্য সংগঠনহৰুকো অস্তিত্বলাঈ নিষেধ গৰ্নে র কেলব যী তীনবাটা সংগঠনলৈ আপো বৰ্চস্ব স্থাপিত গৰাউে দাউেচৰণূ পূৰ্বীগ্ৰহণূ কৰিব কৰিব।

ক্রান্তিকারী বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুকো যোজনাবদ্ধ রূপমা সদস্যতা খোৱেজ গৱেকো জস্তো দেখিবন্ছ। মূলবাটো ডটকমকা সম্পাদক হিৰামণি দুঃখী, হামো কালাপানী খৰকা সম্পাদক ধনৰজ্য অবস্থিকো সদস্যতা খোৱেজ গৰ্নুপৰ্নে কাৰণ কো হো ? মিডিয়াকৈ সম্পাদককো সমেত সদস্যতা খোৱেজ কিন গৱেযো ? যস্কো জোড়া কাৰ্যান্বয়ন গৰ্ছনু ? গৈৰিকো শুল্কীকৰণকো নেতৃত্বলাঈ নিষেধ গৰ্নে র কেলব যী তীনবাটা সংগঠনলৈ আপো বৰ্চস্ব স্থাপিত গৰাউে দাউেচৰণূ পূৰ্বীগ্ৰহণূ কৰিব কৰিব।

ক্রান্তিকারী বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুকো যোজনাবদ্ধ রূপমা সদস্যতা খোৱেজ গৱেকো জস্তো দেখিবন্ছ। মূলবাটো ডটকমকা সম্পাদক হিৰামণি দুঃখী, হামো কালাপানী খৰকা সম্পাদক ধনৰজ্য অবস্থিকো সদস্যতা খোৱেজ গৰ্নুপৰ্নে কাৰণ কো হো ? মিডিয়াকৈ সম্পাদককো সমেত সদস্যতা খোৱেজ কিন গৱেযো ? যস্কো জোড়া কাৰ্যান্বয়ন গৰ্ছনু ? গৈৰিকো শুল্কীকৰণকো নেতৃত্বলাঈ নিষেধ গৰ্নে র কেলব যী তীনবাটা সংগঠনলৈ আপো বৰ্চস্ব স্থাপিত গৰাউে দাউেচৰণূ পূৰ্বীগ্ৰহণূ কৰিব কৰিব।

ক্রান্তিকারী বিচাৰ র আস্থা রাখে ক্ৰিয়াশীল পত্রকারহৰুকো যোজনাবদ্ধ রূপমা সদস্যতা খোৱেজ গৱেকো জস্তো দেখিবন্ছ। মূলবাট

